

**BIOLOGISK MÅNGFALD VID
SWEROCKS ANLÄGGNING I KÅLLERED
RAPPORT FÖR 2018**

Onsala
Biokonsult

Rapport: Morgan Johansson

Onsala Biokonsult, 2019
Mejerivägen 11
439 36 Onsala

onsalabiokonsult@telia.com

Telefon: 0300 - 611 07

Mobil: 070 – 776 19 43

Kontaktinformation

Niklas Osvaldsson, Region & produktionschef,

Telefon: 031-86 76 60,

email: niklas.osvaldsson@swerock.se

Utförda åtgärder för biologisk mångfald 2018 vid Swerocks anläggning i Kållerød

Verksamhetsområdet

Pilgrimsfalk

I år 2018 var det sjätte gången som ett falkpar lyckades med sin häckning vid klipphyllan i bergtåkten. Resultatet av fyra lagda ägg blev i år fyra ungar, två hanner och två honor, som ringmärktes i sedvanlig ordning den 10 juni. 18 ungar sammanlagt har kommit ut från denna klipphylla vilket gör denna häckning till en av de mest framgångsrika platser i regionen. Och som tidigare år försvann de från området på sensommaren. Tyvärr blev en av ungarna påkörd av en bil i England och hittades skadad den 2 november. De togs in för rehabilitering men var alltför skadad så den fick avlivas. Denna unge var märkt med ZP och således ingen av ungarna på bilderna.

En av de märkta falkungarna vid Kållerødståkten.

Blommor och bin

De sedan tidigare insådda vallarna visar fortsatt ett gott resultat. Någon slåtter utfördes ej under 2018 så en svedjebränning under 2019 skulle vara fördelaktigt för att inte de mer högvuxna arterna ska ta över.

De avbaningsmassor som har lades upp i norra delen som en vall och som såddes in på senhösten 2017 rasade delvis och här gjordes en komplettering av sådden. Även nya vallar i den nordöstra delen såddes in under september månad efter att den torra och varma sommaren hade fått ett slut.

Fåglar

Fågelmatningarna har fortsatt under höst/vinter och vår. I området observerades och rapporterades på Artportalen 90 olika arter. Sammanlagt har det observerats 141 arter i området sedan projektstart. Mycket tack vara tillgängligheten till området har förbättrats. Detta gäller främst runt Sagsjön och i skogen öster om tåkten. Tåkten är och har varit stängd för besökare.

Någon inventering av fåglar inne i tåktområdet har inte utförts under 2018.

Stigar

En överenskommelse med Mölndals kommun har resulterat i att de under vintern 2017/2018 skulle anlägga spänger i de delar av stigarna där det är riktigt söligt att gå. Även en steg över befintligt stängsel ska anläggas. Tyvärr har inte detta skett. Förnyade kontakter har tagits med Mölndals stad i ärendet.

Sagsjön

De nya häckningsholmarna har visat sig fungera alldeles utmärkt. Även under 2018 häckade knölsvan i sjön och de utnyttjade en av dessa häckningsholmar.

Slätterängen på västra sidan slogs delvis med hjälp av ideellt arbete av medlemmar från Göteborgs Ornitologiska Förening. Strandzonen kunde inte klippas med slätterbalken, här behövs en större maskin. Denna del behöver snart klippas då vegetationen är på väg upp vilket på kort sikt kommer att beskugga den blå bården som tidigare skapats.

Ingen inventering av sjön med närmaste omgivning utfördes under 2018 men rapporter från Artportalen visar på att förekomsten av fåglar är fortsatt god och området är välbesökt. Brun kärrhök sågs i sjön men det verkar som att ingen häckning genomfördes. Brun kärrhök verkar haft en dålig häckningsframgång i hela regionen under 2018.

Förslag till åtgärder 2018

Täkten

Blommor och bin

Nya avbaningsmassor som läggs upp bör sås in med olika typer av fröblandningar. Om möjligt kan i bullervallarna läggas upp finkornigt grusmaterial i sydslanter för att gynna sandlevande insekter.

Backsvalor & hussvalor

En stenmjölshög är på gång för backsvalor i den norra delen av verksamhetsområdet. Bra om den blir färdigställd innan häckningssäsongen 2019 dvs i början av april.

Både backsvalan och hussvalan utgör två av våra hotade arter i Sverige.

Hussvaleholkar har sedan tidigare suttit på några byggnader vid Jackons. Dessa blev snabbt fullbelagda. Hussvalor är ibland svåra att locka till häckning i uppsatta holkar om dessa inte sätts på platser (byggnader) där fåglarna sedan tidigare häckar. Men ett försök att sätta upp holkar på andra lämpliga byggnader i område skulle vara värt ett försök då fåglarna försöker att bygga bon även på andra byggnader inom verksamhetsområdet. På grund av bristen på lämpligt bomaterial faller dessa bon ofta ner innan ungarna är flygga och resultatet blir döda ungar.

Förslag till åtgärder 2019 – inventering

En inventering föreslås för att bedöma hur utförda åtgärder har påverkat floran och faunan inom verksamhetsområdet.

Pilgrimsfalk

Förslag till åtgärder 2019 – Beteendestudie på falkar

Falkarnas klipphylla kommer att undantas från exploatering vid fortsatt verksamhet i Kålleröd.

En studie av falkarna och deras beteende under häckningstid framförallt i samband med sprängningar skulle vara fördelaktigt vilket då bör resultera i en skriftlig rapport. Kameran som sitter vid falkboet skulle kunna kompletteras med en ny kamera som vid de tillfällen när sprängningar utförs sänder rörliga bilder med hög upplösning till en server helst med ljud så att fåglarnas beteende kan studeras ingående.

Sagsjön

Fåglar

Någon slåtter i den östra delen av Sagsjöns södra delen gjordes inte under 2018. Här skapades en större ö har sedan det arbetet utfördes har sjön börjat växa igen med vattenpest och nate troligen för att det rördes upp en massa sediment. Förslagsvis kan denna slå under sensommaren 2019.

Det klippta materialet bör läggas upp på ön samt ta ner växtligheten på delar av ön för att skapa bra häckningsplatser för fågel. Men det är då viktigt att även bevara större ytor med vass inte minst för fågellivet.

Även på östra sidan av Sagsjön skulle man med fördel kunna anlägga häckningsholmar.

Längs med den sedan tidigare strandlinjen på nordöstra sidan av Sagsjön behöver röjas igen. Detta görs lämpligast när de nya dammarna anläggs. När dammarna anläggs bör utformningen av dessa anpassas så att de blir gynnsamma för grod- och kräldjur samt insekter.

Vid västra sidan av sjön framför fågeltornet längs med strandlinjen har växtligheten börjat växa upp oroande fort. Den delen går inte att klippa med samma maskin som använts till slätterängen varför man antingen bör slå denna med en större maskin alternativt med en röjsåg.

Stigar

Efter att spänger har anlagts är det nu möjligt att gå runt hela Sagsjöområdet. I skogen söder om Sagsjön och öster om kriminalvårdsanstalten finns redan befintliga stigar, om än svårframkomliga ställvis, vilka skulle kunna röjas och skyltas upp. På så sätt skulle man kunna knyta ihop Livedsområdet och Sagsjöområdet med strövområdet vid Isaks mosse. Detta skulle kunna ske i **samarbete med Mölndal stad**, tekniska förvaltningen som sagt sig möjligen vara intresserade av detta under kommande år. Trots påstötningar har ingen kontakt knutits med ansvarig på kommunen.

Föreslår att vi fortsätter att försöka få med Mölndals stad i projektet.

Skötselplan över Sagsjön

Ett förslag till skötselplan över Sagsjön skulle med fördel kunna tas fram. Denna skulle kunna användas som en referens vid fortsatta diskussioner med Mölndals stad om vad som behöver göras och vem som ska utföra åtgärderna.

Inventering och uppföljning

En inventering och uppföljning av utförda åtgärder bör göras under kommande säsong inte minst efter att reningsdammarna har kommit på plats öster om tälten för att bedöma utfallet av utförda åtgärder och för att planera för kommande säsonger.